

ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มงานการพยาบาล ตามการรับรู้ของ
พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชนเขต 16

สายใจ รัตนพันธ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

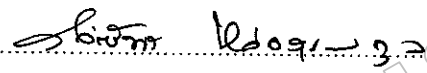
กันยายน 2549

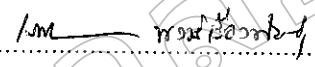
ISBN 974-502-902-5

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

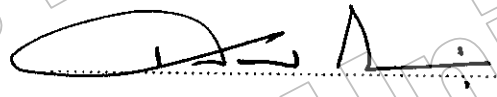
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ สายใจ รัตนพันธ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

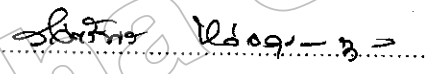
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

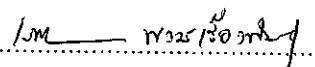
 ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล)

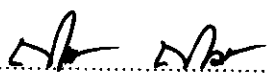
 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เรณา พงษ์เรืองพันธุ์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

 ประธาน
(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เรณา พงษ์เรืองพันธุ์)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อีรพงษ์ อีรมนัส)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล ของมหาวิทยาลัยบูรพา

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 18 เดือน กันยายน พ.ศ. 2549

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนและส่งเสริมวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคปลาย ปีการศึกษา 2548

47910377: สาขาวิชา: การบริหารการพยาบาล; พย.ม. (การบริหารการพยาบาล)

คำสำคัญ: การรับรู้/ องค์การแห่งการเรียนรู้/ การพัฒนาบุคลากร/ การทำงานเป็นทีม/ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง/
ขนาดโรงพยาบาล

สายใจ รัตนพันธ์: ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มงานการพยาบาล

ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชนเขต 16 (FACTORS AFFECTING LEARNING ORGANIZATION OF NURSING DEPARTMENT AS PERCEIVED BY PROFESSIONAL NURSES IN COMMUNITY HOSPITALS OF THE SIXTEENTH PUBLIC HEALTH REGION) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล, กศ.ด.,
เรณู พงษ์เรืองพันธุ์, Ph.D. 207 หน้า. ISBN 974-502-902-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาบุคลากร การทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วย และการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ทั้งโดยรวมและรายด้าน ศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างการพัฒนาบุคลากร การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วยทั้งโดยรวมและ รายด้าน และขนาดโรงพยาบาล กับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ และศึกษาปัจจัยโดยรวมและตัวแปรรายด้านที่ดีที่สุด ที่สามารถพยากรณ์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มงานการพยาบาล ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชนเขต 16 กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชนเขต 16 จำนวน 319 คน จากประชากร ทั้งสิ้น 1,620 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับเกี่ยวกับ การพัฒนาบุคลากร การทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วย และการเป็นองค์การแห่ง การเรียนรู้ของกลุ่มงานการพยาบาลตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชนเขต 16 และมีค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟาของ ครอนบาค เท่ากับ .97, .96, .98 และ .90 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์สถิติพหุคูณแบบมาตรฐาน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนาบุคลากร, การทำงานเป็นทีม, ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วยและการเป็น องค์การแห่งการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้านของกลุ่มงานการพยาบาลตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาล ชุมชนเขต 16 อยู่ในระดับสูง ยกเว้นด้านการดำเนินการพัฒนาบุคลากรค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง
2. การพัฒนาบุคลากร, การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วยมี ความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางกับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มงานการพยาบาลตามการรับรู้ของ พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชนเขต 16 ทั้งโดยรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับขนาด โรงพยาบาล10-30 เพียง มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำ และโรงพยาบาลขนาด 60 เพียงมีความสัมพันธ์ทางลบ ระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ปัจจัยโดยรวมที่สามารถพยากรณ์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มงานการพยาบาลโรงพยาบาล ชุมชนเขต 16 ได้ดีที่สุดตามลำดับคือ การทำงานเป็นทีม, การพัฒนาบุคลากร, ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และ โรงพยาบาลขนาด 10-30 เพียง โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลชุมชนเขต 16 ได้ร้อยละ 52.8
4. ตัวแปรรายด้านที่สามารถพยากรณ์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มงานการพยาบาลโรงพยาบาล ชุมชนเขต 16 ได้ดีที่สุดตามลำดับคือ การประเมินความจำเป็นของการพัฒนาบุคลากร, การติดต่อสื่อสาร, การมี เป้าหมายร่วม, การสร้างบารมี, การดำเนินการพัฒนาบุคลากร, โรงพยาบาลขนาด 10 – 30, การไว้วางใจ และการวางแผนการพัฒนาบุคลากร ตามลำดับ โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มงาน การพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนเขต 16 ได้ร้อยละ 57

47916377: MAJOR: NURSING ADMINISTRATION; M.N.S. (NURSING ADMINISTRATION)

KEYWORDS: PERCEPTION/ HUMAN RESOURCES DEVELOPMENT/ TEAMWORK/ TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP/ SIZES OF HOSPITAL/ LEARNING ORGANIZATION

SAIJAI RATTANAPAN: FACTORS AFFECTING LEARNING ORGANIZATION OF NURSING DEPARTMENT AS PERCEIVED BY PROFESSIONAL NURSES IN COMMUNITY HOSPITALS OF THE SIXTEENTH PUBLIC HEALTH REGION. THESIS ADVISERS: WICHITPORN LAUSUWANAGOON, Ed.D., RANA PONGRUENGPHANT, Ph.D., 207 P. ISBN 974-502-902-5

The purposes of this study were to 1) examine the level of overall and each aspect of human resources development, teamwork, transformational leadership, and learning organization as perceived by professional nurses in community hospitals of the sixteenth public health region, 2) to determine correlation between the overall and each aspect of human resources development, teamwork, transformational leadership, sizes of hospital and learning organization, and 3) to identify the best predictors of learning organization. Three hundreds and nineteen professional nurses was drawn from 1,620 professional nurses using multistage random sampling technique. A set of 5- Likert rating scale questionnaire to measure human resources development, teamwork, transformational leadership, and learning organization were used. The alpha cronbach coefficient were .97, .96, .98, and .90) respectively. Data was analyzed by Means, Standard deviation, Pearson product moment correlation coefficient and Stepwise multiple regression analysis.

Research findings were as fallows:

1. Mean scores of overall and each aspect of human resources development, teamwork, transformational leadership, and learning organization as perceived by professional nurses in community hospitals of the sixteenth public health region were at a high level, except the aspect of evaluating human resource development program was at a moderate level.
2. The overall and each aspect of HRD, T and TL were at the moderate level and positively related to the OL at the significant level of .01. For size of the hospital, 10-30 bed size was positively related to OL at the low level with the significant level of .05.
3. For the overall predictor of OL, ranked from the best were TW, HRD, TL and the small size hospital and they accounted for 52.8% of the variance.
4. For the aspect predictor of OL, ranked from the best were HRD need assessment C, SG, CB, HRD design, and SS and they accounted for 57% of the variance.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	ฏ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	15
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
โรงพยาบาลชุมชน.....	20
กลุ่มงานการพยาบาล.....	23
แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้.....	31
แนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้.....	34
ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้.....	56
แนวคิดเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีม.....	81
แนวคิดเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีม.....	81
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	113
ประชากร.....	113

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
กลุ่มตัวอย่าง.....	113
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	116
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	121
ข้อพิจารณาด้านจริยธรรม.....	123
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	123
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	124
4 ผลการวิจัย.....	127
สัญลักษณ์ทางสถิติ.....	128
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	142
สรุปผลการวิจัย.....	144
อภิปรายผล.....	147
ข้อเสนอแนะ.....	162
บรรณานุกรม.....	164
ภาคผนวก.....	184
ภาคผนวก ก.....	185
ภาคผนวก ข.....	187
ภาคผนวก ค.....	189
ภาคผนวก ง.....	193
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	207

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	114
2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงพยาบาลชุมชนเขต 16.....	115
3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีครอนบาค แอลฟา (Cronbach' Alpha)...	122
4 จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามอายุ ประสบการณ์ การปฏิบัติงาน สังกัดขนาดของโรงพยาบาลและแผนกที่ปฏิบัติงาน.....	129
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ของกลุ่มงานการพยาบาล ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชนเขต 16 จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวม(n= 319 คน).....	130
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการพัฒนาบุคลากรของหัวหน้าหอ ผู้ป่วย ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชนเขต 16 จำแนกเป็นราย ด้านและโดยรวม (n= 319).....	131
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการทำงานเป็นทีมของทีมสุขภาพ ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชนเขต 16 จำแนกเป็นรายด้าน และโดยรวม (n= 319).....	131
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ หัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชนเขต 16 จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวม (n= 319 คน).....	132
9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาบุคลากรของกลุ่มงานการพยาบาล การทำงานเป็นทีมของทีมสุขภาพ และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอ ผู้ป่วย ปัจจัยโดยรวมและตัวแปรรายด้าน และขนาดโรงพยาบาล กับการเป็น องค์การแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มงานการพยาบาลตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชนเขต 16 (n= 319).....	133
10 ค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรโดยรวมที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่ สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) และค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการพยากรณ์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของกลุ่ม งานการพยาบาล ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชนเขต 16 (n=319).....	135

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

- 11 ค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรรายด้านที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่
สมการถดถอยค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) และค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการพยากรณ์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของ
กลุ่มงานการพยาบาล ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชนเขต 16
(n=319)..... 137

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิด.....	17
2 โครงสร้างการบริหารงานโรงพยาบาลชุมชน (10-20 เตียง).....	21
3 แสดงกระบวนการรับรู้ (Organizational Behavior).....	33
4 การพัฒนาบุคลากรสู่องค์กรแห่งความเป็นเลิศ.....	59
5 กระบวนการพัฒนาบุคลากร.....	63